

SZÉKELY HIRLAP

POLITIKAI S VEGYESTARTALMU KÖZLÖNY.

KIADÓ-HIVATAL:

Az ev. ref. főiskola nyomdájában.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS

NAGY-KÖZ ELEJE.

Hirdetési ár: Három hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. és minden beiktatásért külön 30 kr. o. é. bélyegdíj. — Három hasábos nyilttéri sorért 20 kr. o. é.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal.

Pesten, Zeisler M. hirdetést közvetítő intézete, Királyutca 60-ik sz., és J. Haasenstein és Vogler Bécsben (Wollzeile 9-dik sz.)

Megjelenik e lap minden szerdán és szombaton, reggel, **NAGY FÉLÍVEN.**

ELŐFIZETÉSI ÁR

Negyedévre	1 frt 30 kr.
Félévre	2 „ 50 „

VÁLASZ

a székelyföldi közerdők és legelők elkülönítése fölötti eszmecsere.

(Folytatás.)

De sem az 1819-ig bebizonyítandó közös hasznélvezet, sem más gyakorlat nem vétethetik tekintetbe; mert azon gyakorlatot a hasznélvezők tetszésük szerint kiterjeszthették, megszoríthatták, a szerint, miként mindenik helység czélszerűbbnek vélte; ez mehet a hasznélvezetre, de nem a hasznot termelő föld fölöstására nézve; különben egyes szokás az általános törvényt soha sem ronthatja meg, mert itt törvény, nem hasznélvezet az eldöntő rugó, s pedig nem lehet sem az 1847. évi XV. törvényczikkely 4., 5., 6. és 7-ik §-ában sinormérték, mely az akkori több 100 ezerből álló székely katonaság befolysa nélkül, róla, s nála nélkül hozatván, semmit ér, sem az 1854. évi urbéri nyilt parancs, sem az 1858. és 1868. évi utasítás, miként fennebb kimutattatott. Hanem:

itt elvitázhatatlan más alapra nem lehet a közhelyek fölöstását fektetni, mint az indítványban kifejtett közjoguság és egyenlőség alapjára, századokon keresztül a székely nemzet összes vagyonát ez és nem a birtokarány s telkek száma tartotta fenn; e nem engedte a magtalannak javait a nemzet fiai kezeiből királyi fiskusra kimenni; ez óvta meg nemzetünket, hogy a környezett idegen elemektől föl nem szivatott, végkép el nem enyészett. Ezen alaptételek gyökerezik a Verb. III. 4. czime kezdő §-ának ezen szavain: Sunt praeterea Transilvanis in partibus scythuli Nobiles privilegiati, a scythico populo in primo eorum ingressu in Pannoniam propagati, quos nos corrupto quodam vocabulo siculos appellamus: Dissimilipenitus Lege et Consavetudine gaudentes, — ennek alapján az 1691-beli leopoldi diploma 14-dik pontja is azt mondja: Siculi omnes nobiles; ezen szavakban ki van mondva, hogy minden székely kiváltságolt nemes, azaz egyenlő jogu, ami a közjoguság alapja, ez alaptörvény, és én ezt csak ezen s

nem más szempontból idéztem föl. — A még soha föl nem osztott közhelyek: a nemzet birtoka, azon helységek székely lakói közt, kik eddig azokat fölöstatlan hasznélvezték. Most már kérdem, ha ezen fölöstatlan lévő közhelyeket föl akarják osztani, azokból melyik székely atyánkfíát zárjuk ki? a szegényt? miért azt épen? azért, hogy nincs birtoka? igen, de egyenlő jogu, az egyenlő joguak egyik a másikat meg nem rövidíthetik; — megfordítva, a szegény épen úgy követelhetné, hogy a közhelyek a székely szegények közt osztassanak föl, a vagyonosok kizárásával, de miért? azt mondják, hogy azoknak van miből élni, legyen a szegénységnek is. — Vajon ezt a birtokos székelyek elfogadják-e? Bizonyosan nem. No tehát így van ez a szegény székelyre nézve is. De tovább megyek, a magvaszakadt székelynek birtoka kire száll? a szomszédra; de miért? mert nem a székelyföld egyes darabja az egyes birtokosoké, hanem az egész székelyföld az egész székely nemzeté, annál fogva a magvaszakadt birtoka megmarad a nemzetnél, jelesen a székely közjog alapján, a szomszédnál. Ez székely sarkalatos törvény; ennek folytán, így van ez akkor is, ha székelyföldön valamely falu, vagy helység lakói, úgy elpusztulnának, hogy benne élő székely nem maradna, azon lakóiból kipusztult helység kiterjedése száll a nemzetre, jelesen azon székelyre, melynek keblében azon elpusztult falu létezik. Ezt bizonyítja az aranyosszéki bogáthi Praedium, mely még 1489-ben IV. László király által Aranyosszéknek adott kiváltság szerint falu volt, de idő folytán, az akkori szerencsétlen időkben, lakói mind elpusztulván, szállott a székelyre, a szék pedig azután annak határát kiosztotta és mais a szék által birattatik, mint elpusztult falu — Praedium — melyről a nemes szék Constitutiót készített és meghatározta, hogyha az ottani szántóföldek birtokosai közül valamelyiknek magvaszakad, az ottan birt szántóját az aranyosszéki ős örökös székelyek közül, a ki legelőbb elfoglalja, az birja mindaddig, mig annak is magvaszakad, s így tovább. Ennek eszerint léteül, hivatkozom az összes nemes aranyosszéki székely atyánkfíaira. Ebből eléggé kiviláglik, hogy egy szegény

székely atyánkfíát is a közhelyek fölöstásából a megbizonyított alaptörvény szerint kizárni nem lehet; a ki ellenkezőt állit, az olyan a székely közjoggal merőben ismeretlen, — a ki mégis megtenné, vérárulást követne el, mert székely véreit, s székely nemzetét árulná el és törvényeit tiporná össze. — Végre fölhoztam ugyan Verbóczinek a fennebbi idézet után, következő latin szavait is, magyarul: Qui per Tribus, et Generationes, atque lineas Generationum (antiquorum more) Hereditates, ac officia interesse partiuntur, et dividunt; de ezeket csak annak kimutatására, hogy őskorban a nemzet által egyeseknek kiosztott birtokok mindig a szerint örököltettek, de a közhelyekben hasznélvétel nem élveztetett ezen öröklési szabály szerint, hanem a közjoguság elvénél fogva úgy, hogy, ha egy székely apának hat külön gazda fia lett, mindenik fejenként annyit élvezett mennyit attyok egyedül, tehát hatszor annyit, mégis ha attyok élt, és fiaitól külön lakott, maga hasznélvezetét egészen megtartotta, mert itt a közhelyek hasznélvézése nem oszlott birtok, hanem személy után az egyenlőség alapján, annál fogva a közhelyek is egyénileg osztandók.

Ezek szerint, azt kell gyanitanom, hogy Hangásalyi ur nem alkotmányos korbéli jogász; székely nemzeti jogi történelmeinkel kevésbé ismeretes; ősi törvényeinkkel, alkotmányunknak nem kedvelője, — holott a székely alkotmány a maga tisztaságában a földgömbjén létező alkotmányok közül a legrégebb, bátran kimerem mondani, legjobb is, egyszerűbb és igen természetes: ha változtatunk rajta nem tudunk helyébe soha csak olyat is állithatni; elég példa gyanánt szolgálnak erre az osztrák polgári törvények értelmében a székely birtokban ejtett halálos, sebek begyógyításukra egy ember életideje nem elégséges. Új törvényt igen könnyű hozni, de azzal új birtokot nem nyerünk, sőt meglevő birtokaink is általa könnyen elforgácsoltathatnak, előttünk állanak a példák.

(Folytatjuk.)

A felső-fehérmegyei kormánybiztos

hozzáfogott nehéz munkájához.

Mikó Mihály ur tapintatos gyakorlottsága régi kórányagokra ismert Felső-Fehér sebében, s ezek gyökere eltávolításán kezdte a műtet.

A Haller Ferencz gr. főispánja alatt kelt bizottmányi határozatokat felfüggesztette, s ezek revisioja, újból tárgyalása képezi az auguszt. 4-ére egybehívott képviselőgyűlés főtárgyát.

A kormánybiztos megtette, s miről Mikó Mihály részrehajlatlan érélye kezeskedik, továbbra is megteszi a magáét.

A megye képviselőinek szenvedélytelen igazságszeretétén, minden magánérdektől eltekintő jogérzetén fordul meg Felső-Fehérmegye jövője.

Nyugalmas, észszerű önkormányzat váltja-e fel a megyét feldult szenvedélyeskedést? Avagy továbbra is a viszálykodás féktelenkedik a nép érdekeinek kimondhatatlan kárára? A választás most még a bizottmányi tagokon áll. De csak még most. Mert a közelebből szinrehozott dolgok újbóli feltűnése esetében a kormány kénytelenítve találja magát a megye önkormányzatát egy időre felfüggeszteni, vagy tán magát a megyét a szomszéd hatóságok között fel is osztani. Ne quid respublica detrimenti capiat.

Fel tehát „sine ira et studio“ a nehéz munkára!*)

(--y E,--)

Mikó Mihály, felső-fehérmegyei kormánybiztos a megye bizottmányi tagjai között a következő körlevelet osztatta szét:

Sz. 12. 1869. korm. bizt. Körlevél. Belügyminiszter ur ő nagyméltóságának idei 13165 számú rendelete következtében, nemes Felső-Fehérmegye képviselő bizottmányi gyűlését idei augusztus 4-én Erzsébetvárosban reggel 10 órakor kezdődőleg határoztam megtartani.

Tárgyai lesznek e gyűlésnek: 1-ör a nemes vármegye közönségének szóló belügyminiszteri rendelet kihirdetése; 2-or a januáriusi bizottmányi gyűlés óta érkezett felsőbb rendeletek és társashatóságí átiratok felolvasása, illetőleg azoknak tárgyalása; 3-or hivatkozott rendelet következtében az idei június 7-én és azutáni napokon kelt bizottmányi határozatok felfüggesztve levén:

a) Maurer Viktor úr alispáni hivataláról lemondása, illetőleg fegyelmi ügyének tárgyalása; b) Kőnczei Károly ülnök, Apáthy Péter főjegyző és Hoffmann József árvai jegyző fegyelmi ügyeinek megvizsgálása, ellátása; c) az üresedésbe jött s részben helyettesítés útján ideiglen betöltött hivatali állomásoknak, névszerint:

I. Főbíró, mint törvényszéki elnök; II. egy, esetleg két alispáni; III. egy törvényszéki ülnök; IV. egy törvényszéki jegyző és V. a bolyai járási szolgabírói állomásoknak választás útján betöltése. És más, a bizottmányi gyűlés elbe illetékesen tartozható jelentések, magánkérvények és indítványok tárgyalása, ugyszintén a 3-ik pont c) betű alatti állomások betöltése által netán üresedésbe jövő más állomások választás útján betöltése.

Erzsébetváros, július 19. 1869.

kormánybiztos

Mikó Mihály.

VIDÉK.

Udvarhelyszék, 1869. jul. 24.

Post tot' discrimina rerum — az udvarhelyszéki általános népnevelési egyesület elvégre megalakult. Tagjainak száma már az alakulás napján felülhaladta a 300-at, s alaptőkéje az első napon mintegy 1000 frtra ment. Az alapszabályok kinyomatva közkezen forognak; megvannak választva az egyesület tisztviselői és választmánya. Az egyesület elnöke lett közszeretetten álló főkirálybíránk Dániel Gábor. Az ő vezérlete alatt egyesületünk

*) A „M. P.“ után közöljük e kis cikket. Pro memoria jó lesz figyelembe venni, mert kitetszik belőle, hogy az ellenzéki lapok sem mindig oly nagy ellenségei a k. biztosok kiküldetésének, mint mikor a „jó érzelme“ Hevesbe küldetnek azok. Mondjuk: pro memoria.

jövőjének teljes bizalommal nézhetünk elébe. Erély, egyszerűség és lelkesedés nála nem fognak hiányozni, — s ha ezek megvannak — nihil est quod non cedat. ...

Mint alapító tagok, jelentékenyebb összegeket irtak alá: Dániel Gábor 100 frt, Ugron Lázár 50 frt, Kőnczei Lajos 50 frt, Jánosi Mihály 50 frt, Gyarmaty Ferencz ügyvéd 50 frt, Deme-ter Domokos 50 frt, Tamás Károly 50 frt, Gyárfás Domokos 40 frt, dr. Fehérvári Lajos 20 frt és igen sokan vettek még egy-egy alapítói részvényt 10 frtjával. Az egyesület igen nagy anyagi gyarapodást fog nyerni azáltal, hogy tisztviselőink itt is, mint Marosszéken, fizetéseiknek legalább egy százalékát valószínűleg az egyesület rendelkezése alá bocsátandják. Ez eszme nem volt ugyan még nyilvánosan megpendítve, de egyesektől minden lépten-nyomon hallja az ember, — és az udvarhelyszéki tisztviselőikar, mely hazafias érzelmekben és tényekben soha sem szokott hátramaradni, bizonyosan kész örömmel fogja meghozni a többi után ez áldozatot is.

Reméljük és elvárjuk az egyesület hivatalnokaitól és választmányától, hogy tapintatosak lesznek az egyesületi jövedelem alkalmazásában, gyorsak az aláírt összegek beszedésében és főleg buzgó tevékenységet fognak kifejteni újabb aláíratások eszközése végett.

Van egy betegség, a ki belécsik — elrot-had, úgy hívják, hogy „nem bánomság nyavalyája“; specialis magyar betegségekben is jelentkezik, s ekkor tudományos neve: „indolentia asiatica.“ Ha az egyesület e nehéz nyavalya zátányára jutna, kétségkívül éhen fogna elveszni. ... Ügyeljen a kormányzó testület, mert őt éri a felelősség, ha a szépen indult egyesület dugába dől; de viszont óvé lesz a dicsőség, ha megteremti azon eredményt, melyre ez egyesület mostani alapszabályaival Udvarhelyszék 97,000 lakója mellett hivatva van. Isten segélye a legjobb sikerre!

Évnyegyedes bizottmányi gyűlésünket e hó 19—22-ik napjain tartottuk. Nevezetes bizottmányi gyűlés volt ez, mert ez egyszer — nem volt választás. Volt ugyan ez alkalommal is egy kis választásféle, a mennyiben az első nap délutánján választottuk (természetesen nem qua bizotttm. gyűlés) a népn.-egyesület fizetéstelen hivatalnokait; hanem ez nem számít, itt nem volt kortes háború; a „másztterek pihentek, legfőlebb csak a „legények“ dolgoztak. A bizotttm. gyűlésen a vezérek most csak a zöld asztal csatapia-czára szorítkozhattak, és itt a kik küzdöttek is, legfőlebb ezukorpattantyukkal lödöztek, — a jó kortesvezérek többnyire távol voltak, vagy jónak látták tudományosan hallgatni.

Mintha inaugurálni akartuk volna a behozandó új törvényt, mely a bíróválasztást megszünteti. ...

Mily szép és esendes, szelid és szemérmes egy ilyen bizottmányi gyűlés. És mily rút és zajos, haragos és arcátlan az a másik, a melyen választói és jogunkat gyakoroljuk és a melyen minden erejével dolgozik a kenyéririgység! És mégis kedvünk telik benne. Eszembe jut egy jó barátom jelmondata: „hunczfut az emberi természet“.

A lefolyt bizotttm. gyűlés jelentékenyebb mozzanata közül kiemelendők e következők: 1. Bizalmi nyilatkozat küldetett Horváth Boldizsár igazságügyérhez. 2. Felirat ment a képviselőházhoz, melyben a bizotttm. gyűlés a bíróválasztás megszüntetésében való teljes megnyugvásáért fejezi ki. 3. Az újonczozásnak székünk területén leendő keresztyénvitelére szükséges intézkedések megtétele a tisztségre bizatott. 4. A közmunka és munkaerő evidentiában tartása, s általában az eddiginél szabatosabb rendbentartása és vezetésére czélszerű intézkedés történt. 5. Egy héjasfalvi vasuti állomás létesítése végett felirat küldetett az illető minisztériumhoz. Végül 6. Miután Horváth János tszéki elnök innen úgy távozott el, hogy a szék képviselő bizottmánya — valamint a főkirálybíró is arról hivatalos tudomással nem bírnak, — és miután az új perrend behozatala után a pertárnoki teendők egy ülnököt vettek igénybe, s a törvényszék felesleges munkaerővel éppen nem rendelkezik: elhatározatott, hogy, fenntisztelt tszéki elnök ur szőlőltasák föl elnöki állomásának elfoglalására. Ennyit a bizottmányi gyűlésről!

A stereotyp vidéki levelek azzal szoktak

végződni, hogy „máskor többet és érdekesebbet.“ Persze aztán a levél máskor is csak olyan, a milyen „telik.“

Kedves szerkesztőm és tisztelt olvasóm, (mindenesetre tisztelt; mert a ki olvasni tud, az nálunk már tisztelintreméltó). Én nem szeretek hazudni. Bocsássatok meg hát nekem, ha jövőre sem ígérek többet és érdekesebbet. Jussan eszedbe azon igazság, melyet Rousseau a történetírókra mondott ugyan, hanem a vidéki levelezőkre is áll: donnez matière à de bonnes histoires, et les bons historiens se trouveront.

J. V.

KÜLFÖLD.

FRANCZIAORSZÁG. A francziaországi hírek apálya alkalmával, nem lesz érdektelen, ha megemlítjük, hogy külföldi lapok mily vélemény-nyel vannak a dolgok új fordulata iránt. Az angol lapok közül igen sok, nem titkolt reménytelenséggel tekint az eseményeket. A „Times“ azonban még mindig hiszi: hogy a francia viszonyok ha lassan is, de folytonosan a szabadság felé fejlődnek. Az új miniszterek kinevezését nem tartja annyira fontosnak, mint a Rouher visszalépését. A törvényhozó testület elnapolását sem tartja nagy kellemetlenségnek; mint, hogy a miniszterválság. Angliában is a parlament elnapolásával jár. A világ-lap így végzi cikkét: „a parlament szabadság folytonosan öregbedik ott, hol egyszer gyökeret verhetett; s minél jobban vesszük szemügyre a jelenlegi engedményeket, annál inkább szilárdul bennünk azon meggyőződés, hogy az összetartó politikai elvtársak kis serge, a francia alkotmányt át fogja idomítani.“

ANGLIA. Az ir államegyházi billt, mind a két ház elfogadta. A pártok bámulatos eszélyességét mutatja ez is. Az egyezmény részletei még nincsenek tudva. Ennélfogva nem tudjuk, mennyiben volt engedékeny az alsó ház, s azzal a kormány; valamint azt sem, mily mértékben haraptak a savanyu almába a lordok.

Hihető: hogy az alsóház is engedett; s a peerek is megfontolták, hogy sokkal eszélyesebb megadni a dijt, mit a Sibylla kínált könyveirért először kér; mint várni, míg harmadikszor tér vissza, hogy kevesebbet sokkal többet kívánjon.

POROSZORSZÁG. „Fölül állott a bárány, s jóval alább a farkas,“ kezdetű mese jut eszünkbe, valahányszor Poroszország, egy-egy hajánál fogva előhúrozott ürügy alatt, az osztrák-magyar államuk ront. Közelebből a „vörös könyv“ alkalmából támadja meg és pedig oly dühvel, mint ha csak alkalmra várt volna, hogy a hírlap-harcot ismét megújítsa. Pedig a „vörös könyv“ most is nagy tartózkodással van összeállítva; s különösen Poroszországgal szemben egészen védelmi állást foglal el. Mindez nem akadályozza a berlini kabinetet, hogy minden rendelkezhető eszközeivel meg ne támadja. Egyik újság annyira megy, hogy a „vörös könyvet“ parlament-humbagnak nevezi. Mire egy másik aztán nagyon helyesen azt feleli: hogy a legrosszabb „vörös könyv“ még mindig jobb, mint mikor éppen nincs.

A **TÖRÖKORSZÁG** és Egyiptom között fölmerült egyenlenséget, bécsi illetékes körökben, nem tartják annyiban válságosnak, hogy Európa figyelmeztetése képes ne lenne lecsendesíteni a háborgó elemeket. Az európai hatalmaságok figyelmeztették is az egyiptomi alkirályt, hogy mindazt kerülni igyekezzék, mi a porta érzékenységet sérthetné; — másfelől a porta előtt is kifejezték azon bizalmas várakozásukat, hogy eddigi mérsékletét ezutánra is meg fogja őrizni.

SPANYOLORSZÁG. Az itteni állapotok rendkívül aggasztó jellemét mutatja azon körülmény is, hogy a kormány kénytelen különös rendszabályokat alkalmazni a béke fenntartása érdekében. Ámbár a legújabb hírek a don Carlos elutazását Franciaországból, megczáfolják, mégis kétségtelennek tartják, hogy az ország északi részeiben támadt lázadás, mely katonai körökben is talált viszhangra, Carlista jellemű. Hírlík, hogy e párt a francia-spanyol széleken egész hadiszállást rendezett a spanyol király-pártiak elfogadására s felszerelésére. Azonban az expeditio sikerében még sem igen hisznek. A

spanyol korona megszerzésére Monpensi herceg is akar kísérletet tenni. A francia gyárossokkal próbált is szerződni, fegyverek, és lőkezelést szállítása végett; de senki sem akart vállalkozni.

GÖRÖGORSZÁGBÓL, a porta iránti viszonylatokat illetőleg, mostanság teljesen megnyugtató hírek érkeznek. A török követnek egyenesen meghagyta a szultán, hogy György király másod szülötte keresztelőjén ünnepélyesen megjelenjék. Görögország pénzügyi tekintetéből, külkövetségét eltörölni készül, kivételt csak a konstantinápolyi képezne. A görög hadserget, valamint a tengerészetet is le akarják szállítani. Ugy látszik: helyesebben fogta fel érdekét, mint a szomszéd Románia, mely ma holnap az állig felfegyverezett törpéhez fog hasonlítani, ki nehéz terhe alatt mozdulni sem képes.

AMERIKAI lapok a július 4-ki nemzeti ünnep leírásával foglalkoznak. A függetlenség kihirdetésének napja — 1776. jul. 4. — az idén nem csak Jefferson dicsőséges deklarációjának, hanem a Washington által kivívott, hanem a Lincoln, Grant és Sherman által megvédelmezett szabadságnak volt napja. Ez tette az ünnepélyt oly magasztos hangulatúvá, minőt régen nem tapasztaltak az egyesült államokban.

A közönség köréből.

Régecske boszantja szememet valamelyik építési vállalkozó, igazában a városi rendőrség „non curamus“-ságának egyik újabb, feltűnő bizonyítványa; s ez nem egyéb, mint egy jókora terjedelmű nyitott mészgödör, — tele frissen oltot mészszel, — a Pungur-féle vendégfogadó udvarán! Egy sűrűn látogatott vendégfogadó udvarán fedetlen mészgödör!! Napról-napra reméltem, hogy valaki az erre hivatottak közül figyelmére méltatja e könnyen veszélyessé válható visszaélést, s kellő intézkedéseit meg fogja tenni.

Miután azonban e calamitáson máig sem lőn segítve, emberbaráti kötelességemnek tartom a figyelmet e körülményre fölhívni, annál inkább, mert e nyílt seb veszélyességéről meggyőződni szinte igen szomorúan végződött alkalom nyílt. Ugyan is a mai (csütörtöki) népes heti vásáron a Pungur-féle fogadónak mindenféle járművekkel és igavonó állatokkal már is tul tömött udvarára egy vidéki földmives hajtott bé bival-fogatával. Bivalait a járomból kieresztvén, ezek egyike (a fényesen csillámló folyadékoknak nyáron szenvedélyes tisztelője) észrevétlenül neki ment a nyílt mészgödörnek s belé lépven abba nyakig sülyedt, és az illetők hanyagságának majd nem áldozata lett: a segítségre siető idegenek hosszú láncz segélyével alig tudták a hirtelen hóféhérré vált állatot a mészhabarcsból kivonszolni s megijedt gazdája számára ezuttal megmenteni!

Most csak egy oktan állat veszedelme figyelmeztette a hanyagokat kötelességük teljesítésére; — siessenek az ominosusan tátongó mészgödört azonnal befödetni, vagy köröskörül védkorlattal láttatni el, míg vagy részeg ember, vagy gondatlanul futkosó gyermek, (mely utóbbit fajtából a vendéglősnek egész sereggel van) nem lesz ezen figyelmetlenségnek, hogy ne mondjam lelketlenségnek áldozata. — Oh áldott keleti indolentia!!

Maros-Vásárhelyt, jul. 29-én 1869.

Egy szemtanu.

VEGYES.

* **Báró Bálint József** nr 10 o. é. forintott tett le szerkesztőségünknek a m.-vásárhelyi Bem-szobor javára. Átszolgáltattuk az illető helyre s a pénztári nyugta szerkesztőségünknek fölvehető.

* **A városi képviselőtestület** ma, a rendes időben és helyen, gyűlést tart.

* **A helybeli reformátusok elemi iskoláiban** a héten végződtek be a nyári nyilvános vizsgák, általában jó sikerrel. A legtöbb előhaladást a második (reál irányu) fiu-osztály tanúsítja, — csak az a sajátságos, hogy míg a

többi, alsóbb osztályok némelyikében 100-on is felül áll a tanulók száma: addig a második osztály, mely pedig a leendő iparosok számára — reál iskolák hiányaiban — valódi áldás csak 25 hallgatót számlált. E tárgyra még visszatérünk.

* **A n.-szebeni iparkiallítás** a jövő héten veszi kezdetét. Külön meghívást az iparegyelet nem küldött senkinek sem, a mint ez kiállisoknál nem is szokás. A lapokban kijelenti, hogy az összes közönséget szívesen látja, szolgáljon ez az ipar barátjainak együttes meghívóul. A kiállítás épületén zászló kitűzése fogja a kiállítás megnyitását, s a zászló bevonása annak bezárását jelzi. A kiállítás egész tartamára szóló személyes jegy ára 50 kr, egyszeri bementi jegy ára 10 kr. Ismételve figyelmeztetjük Erdély iparosait e kiállításra; az erdélyi Szászöld iparcikkeinek megtekintésére együttesen kínálkozó legjava annyi tanúságot ígér az iparnak, mi az utiköltségével és fáradalmaival bizonyára felér.

* **Egy borzasztó eset** tartja lázban a krakkóiakat. A krakkói karmelita apácza-zárdában a törvényszék — névtelen feladás folytán — egy 21 év óta nedves, szűk, setét cellába zárt apáczt talált, ki a nyomorért rettegés folytán félig megőrült. Ugy látszik szűzességi fogadalmát szegte meg, s azért lőn e borzasztó büntetésre kárhoztatva. A vizsgálatot az államügyész vette kezébe, s eddig befogattak a zárda főnöknője és helyettese; a gyontató atya és 3 apácza. A krakkói nép tüntetésekkel és a zárda ellen intézett támadásokkal adja jelét felháborodásának, úgy, hogy katonai beavatkozásra is volt már szükség. A vizsgálat foly, de mint a lapok írják: lanyhán.

* **Színház.** E hét előadásaira — rendes helyünkről kiszorulván — csak általános megjegyzéseket tehetünk. Az előadott darabok: Bibor és gyász, Lenkei jutalmára; Pajkos diákok és A szép Galathea s A gonosz nyelvek vagy a vörös könyv, Laube újabb színműve. Egy részök olyan, melylyel színészeink, mint saját szakmájukkal, bátran megbirkózhatnak, s itt a komoly bírálatnak is helye lehet. Ide vágnak a Bibor és gyász s a két operette. A másik rész már tulhágja színészeink erejét, s itt a szereplők csak mint műkedvelők jöhetnek szóba. Értjük A gonosz nyelveket. E finom társalgási darab a Burgba vagy a „Nemzeti színház“-ba való (a budai népszínházban sem volt helyén) de nem a mi, egy nyárra épült, szinkörünkbe. Olyan bárók, melyet Barkó állított elénk, a borbély-mihelyben, de nem a miniszteri termekbe illenek, — s oly lapulajdonos, melyet Szombati személyesített, inkább hasonlít Fleckhez, a szizmatizálóhoz, a Pajkos diákokban, mint ahoz, a mi lenni akart. E két alak is elég lett volna az illuzio szétrobantására, a mi annál inkább bekövetkezett, mivel a többi szereplők is alig tudták magukat — kisebb nagyobb részben — kiemelni szokott kerékvágásukból. Még Kassai sem találta magát eléggé otthon a finom termekben, pedig benne látunk legtöbb átalakulási tehetséget. Erdélyi — a rendőrtanácsosból — önálló alakot teremtett — volna, ha szerepét tudta volna. Fehérváryné egy helytt szépen szavalt, s egyáltalán leginkább otthon volt szerepében. A többi nő is kellemes ellentétet képezett a férfakkal szemben, a menyinyben nem látszott rajtok annyira, hogy idegen helyen mozognak. Lenkei feszességgel akart urias lenni, de ezáltal inkább őrmesterré vált. Lövei ügyesen adta a szerelmes fajankót, — de meg kell jegyeznünk, hogy egy „lovag“ fia, nem jelenik meg atyja estélyén sárga lustre blouzeban; úgy szintén Ürményi — királyi titkár! nyakravaló nélkül alig vehetné át a király kezéből a legfelsőbb handbilletet.

A m.-vásárhelyi m. kir. ítélő táblánál 1869. évi augusztus 3-ik és következő napjaira következő ügyek lettek nyilvános előadásra kitűzve.

Az I-ső és II-ik tanács ülésben.

Előadó k. t. bíró Tribusz Antal által.

Varhanek Hugónak Hátszeg községe elleni 50 frt iránti ügye. Ugyanazon peres felek közti szolgálatdíj i. u. Lakatos Józsefnek Ráczkői Lajos és társa elleni 100 frt szolgálati bír i. u. Szomorú Györgynek és társának Mogilla Filip és társa elleni 21 frt feletti u. Varga Lilának a k. ügyészség és Bölöni Ignácz e. kiszakításos u.

Előadó k. t. bíró Elekes Pál által.

O. Radna községének a k. kincstár e. birtokháborítási pere. Naszód községének a k. kincstár e. bh. pere. Harmath Jánosnak Gálfalvi Dénes e. bh. p. Bersán Juonnak Prodán Juon e. bh. p. Szeminecz Jakóknak Gliga Nekita e. bh. pere. Karácsonfalvi ref. egyháznak Ignáth György e. bh. p. Pantya Dumitrunak Skaob Rafira e. bh. p. Moldovan Miklósnak Bedő Sándor e. zálogszersződés érvénytelenítése i. p. Kindris Juonnak Bíró Juon e. fekvők átadása f. u. A szebeni takarékpénztárnak Szász János hagyatéka e. 210 frt i. keresete. Mendel Jakabnak Kovács Imre e. bh. u. Tóth Klára és társának Jakab István e. szerződés érvénytelenítés i. p. Bakos Ferencnek Rettégi János e. bh. i. p. Kádbé Istvánnak Erzsényes Elek e. 50 frt i. váltó p.

Előadó k. t. bíró Lészai Lajos által.

Daróczi Miklósnak Pálfi Mihály e. 155 frt i. p. Farkas Ferencnek Penkár Alexandru e. 43 frt 20 kr i. p. Csász Mihálynak Bajkó Dénes e. 90 frt f. u. Wermescher Sámuelnek Kirsán Sándor e. 30 frt. f. u. Komána Györgynek Rácz Nikulaj e. 20 frt 80 kr i. p. Lape Constantinnak Sándor Samu e. 109 frt i. p. Fosztó Benedeknek Fosztó Jónás e. fekvők f. p. Andacs Andrásnak Darabont János e. 12 frt 40 kr i. p. Grün Martonnak Pál András e. 46 frt f. p.

Előadó k. t. bíró Gyarmathy Sámuel által.

Schmiller Józsefnek Ricsán Vaszília és társai e. 80 frt f. p. Szövéri Andrásnak Szász Marton e. bh. p. Pávai V. Eleknek B. Löwenthal Sámuel hagy. ellen 314 frt i. p. Simó Ferencnek Gergely Birtalanné e. bh. p. Abraham Ilyésnek Abraham János e. bh. p.

Előadó k. t. bíró pót Ilyés Károly által.

Almás Domokosnak Jenei Károly e. 36 frt i. p. Madarász Pálnak Dobál István e. 210 frt 70 kr f. p. Pokol Sándornak Salamon Abraham e. 50 frt 50 kr. f. p. Horváth Martonnak Horváth Rósalia e. osztályos p. Ucz Juonnak az Aradi Ferencz árvái e. fekvők f. Paski Sónának Rajka Nikulajné e. egy malom i. p.

III. A bűnügyi osztályban

Előadó k. t. bíró Schneider József által.

Flureasiu David sulyos testi sértés bűni. Schmidt András sulyos testi sértés a. Ferczán Lázár és társai sulyos testi sértés b. Szabó Juon és társai sulyos testi sértés b. Gärtner Károly becsület s. u. Fleischer Dániel becsület s. u. Deák Elek becsület s. u.

Előadó k. t. bíró Sándor János által.

Sándor Lingurianu és társai lopás b. Szöcs János lopás b. Pap Constantin becsület s. u.

Előadó k. t. bíró Csergedi János által.

Szöcs Glia és társai sulyos testi sértés b. Constantin Todor tolvajság bűn u. Bartos János sulyos testi s. b. u. Opris Nikulaj sulyos testi s. b. u. Forgács Dani sulyos testi s. b. u. Szabó v. Barabás Ferencz emberölés b. u. Antal István és társa sulyos testi sértés b. u.

IV. Az úrbéri osztályban.

Előadó k. t. pótbiro Grúz István által.

Alsó Ignácznak Delinyesz Juon e. allodialis fekvők i. urb. p. Gr. Kornis Eleknének Dances Nasztasia e. urb. p. Gr. Kornis Ferencznek Füzesán Tóder e. egy allodialis telek állomány iránti pere.

Bécsi börzei árkelet.

(1869. jul. 29-én).

5% metalliques	63.60
5% nemzeti kölcsön	72.80
1860 államkölcsön	104.—
Bankrészevény	758.—
Hitelrészevény	311.60
London	124.80
Ezüst	121.75
Arany	5.93
Erd. földt. ment. kötvény	79.25

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

SZÁSZ BÉLA.

*

H I R D E T M É N Y E K.

Sz. 529. 1869.

(79)

HIVATALOS.

2-3

Árlejtési hirdetmény.

Folyó 1869-ik év augusztus hó 16-án d. e. 10 órakor alóli mérnöki hivatal irodájában, a marosvásárhely-tordai államút $2\frac{3}{8}$ (jelenleg brassói államút $11\frac{6}{8}$) mértföld szakaszában eső és 20 számmal jelelt hidjavítását illetőleg, — a főmértőségi m. kur. közmunka és közlekedési miniszteriumnak idei július hó 7-én 8210 — 1869. sz. a. kelt magas rendelete folytán, nyilvános árlejtés fog tartatni, mely alkalommal az említett hid javítási munkát a kevesebbet kívánónak ki fog adatni.

E végre van engedélyezve összesen 627 frt 05 kr.; vállalkozni kívánók az árlejtés megkezdése előtt a fent irt összeg 5% bánatpénzül letenni tartoznak, mely összeg vállalkozó által 7%-ra mint a vállalat biztosítékára kiegészítendő.

Az árlejtés tetteles megkezdése előtt írásbeli ajánlatok is elfogadtatnak, a melyekben azonban, az ajánlati összeg számmal és betűvel, tisztán kiírandó, valamint a bánatpénz készpénzben, vagy államkötvényben melléklendő, azon kijelentéssel, hogy az ajánlattevő az építés feltételeit tudja és azoknak megtartására magát kötelezi.

Az építési terv, valamint az árlejtési és írásbeli ajánlatok az árlejtési határidő előtt alóli mérnöki hivatal irodájában, a rendes hivatali órák alatt betekintheők.

Maros-Vásárhelyt, 1869. július 19-én.

A m. k. mérnöki hivatal.

NEM HIVATALOS.

(71)

3-25

Legdicsőbbnek tapasztalt s legkedvezőbb sikerrel megpróbált

Dr. Beringuier L.
korona-szesze

(vagy a kölni viz quintessenciája.)

1 eredeti üvege 1 frt 25 kr. és a 75 kr.

Legkiválóbb minőségben, nem csak mint igen kellemes szagos és mosdó víz, hanem úgy is, mint az élet-szellem ébresztésére s az idegek erősítésére szolgáló dicső gyógyszeres segélyszer.

Dr. Suin de Boutemard
illatos fogpásztája,

$\frac{1}{2}$ és $\frac{1}{4}$ csomagokban ára 70 és 35 kr. A legolcsóbb, legkényelmesebb s legbiztosabb tisztítószert a fogak és foghús épségben tartására; ezen paszta egyidejűleg az egész száj-üregnek igen jótékony frissességet kölcsönöz.

Dr. Beringuier L.
növényi hajfestőszere

tokban, kefécskével és csészével, teljes készlet, ára 5 frt.

Mint a célnak teljesen megfelelő és általában ártalmatlan szer ismertetett el a haj és szakáll; valamint a szemöldöknek bármely tetsző árnyalatban tartós festésére.

Dr. HARTUNG
chinahéj-olaja,

a haj fenntartására és szépitésére (bepecsételt s bélyegzett üvegekben) ára 85 kr.

Dr. HARTUNG
növény-hajkenőcse,

a hajnöves újrabresztésére, (bepecsételt, bélyegzett üvegekben) ára 85 kr.

A fentebb elősorolt, hasznosvultuk és szilárdaságuk által annyira kedveltekké vált különleges cikkek, a valódi minőségérti jótállás biztosítása mellett, Maros-Vásárhely városára nézve egyedül s kizárólag kaphatók:

Fogarasi J. Demeternél; Beszterezén; Kelp Frigyes, Dietrich és Fleischernél; Deézen: Krémer Sámuelnél; Nagy-Enyedén: Horváth Ferencznél; Kolozsvárt: Wolf János és Engel József gyógyszerárában; Segesvárt: Misselbacher J. B. és fiainál; Sz. Udvarhelyt; Kauntz J. A. gyógyszerárában; Szamos-Ujvárt: Placintár és fiánál; és Tordán: Rigó J. Fridriknél.

(44)

10-12

Hihetetlen s még is igaz.

Egy díszes, zsemlemorány (Terzeroll) vont csövel, csak 1.30—2 frt.

Egy finomabb, nagyobb öblü damast-csővel és golyó öntővel 2 frt 20—3 frt.

Egy igen finom véssett, 2 frt 75—4 frt.

Egy díszes kétesövű kicsike hölgy terzeroll 2 frt 90—4 frt 50 kr.

Egy kétesövű terzeroll, damast csövel, nagy öblü, 3 frt 80—5 frt 50 kr.

Legfinomabb hosszú csövel, 4 frt 20—6 frt.

Pálegyrozott Napoleon-Revolver 6 lövésre, fel nem huzandó sárkánynyal, hátultöltő, lefauxrendszerű, díszesen kiállítva, 100 lépésre biztos lövésű, csak 10, 12, 15 frt.

Ez áron és ily minőségben egyedül kaphatók:

Industriehalle (iparcsarn.) Bécsben, Praterstrasse 16. sz.

Megrendelések az osztrák birodalomból, az árak megfelelő előleg beküldésére, s a további összeg utánvéte mellett pontosan teljesíttetnek. Az egész árak utánvételére küldemény nem eszközöltek.

Ugyanaz finomabb kiállításal tágabb öblü 20, 22, 24, 26 frt.

Revolver- vagy Terzeroll-táskák valódi orosz bagariából, hasszíjjal 1 frt 60, 1 frt 80, 2 frt.

Angol vaddázpuskák 8 frt 50, 10, 12 frt

Ugyanaz finomabb, kettős csövű, 15, 10, 22, 25 frt.

Sörét zsacsok, 15, 20, 30, 60 kr. 1 frt.

Lőportülek 60, 80 kr. 1 frt.

Lökupak rakó, a legfinomabb 60 kr.

Vadásalagató, mely mindennemű vad hangját tisztán és jól utánozza, 45 kr.

Dákos bot 2, 3, 5 frt.

(78)

2-4

Van szerencsém a t. cz. közönséggel tudatni hogy üzletemet leszállított áron eladom, és érdekében leend mentől elebb üzletemet becses látogatásával szerencsétetni annál is inkább, mivel courans árucikkem eladásával később azon előnyökben, mint mostan, nem lesz szerencsém részesíteni.

Vagyok különös tisztelettel
Kábdebó István.

(75)

3-10

Kiadó vendéglő.

M.-Vásárhelyt a Lénárt Károly mindeddig jó hirben álló vendéglője, egy nagyobb szerű üzletet folytatni ohajtó vendéglősnak, a jövő Szt-Mihály naptól kezdőleg a legkedvezőbb feltételek alatt kiadó. Áll ezen vendéglő egy nagy bálteremből, melyben jelenleg a kolozsvári nemzeti színtársulat tartja előadásait; mellék ebédlő és vacsoráló szobákkal és nyári mulató-kerttel. Értekezhetni szóval vagy levél útján

M.-Vásárhelyt, vendéglő tulajdonos
Lénárt Károlylyal.

(76) Ház, eladó. 3-3

A szentgyörgy-utcában, a fehér-báránhoz czimzett ház eladó.

Értekezhetni az ügyvivősegi és eszközlési irodában.

(„Déák Ferencz“-utca Bárdosi János ur 297. számú házával.)

Ezen iroda minden néven nevezendő rendeléseket elvállal és eredeti bécsi, vagy külföldi gyári árban meghozatja, minden provízió nélkül.

Bécsi árjegyzékekkel ellátva, a t. cz. megrendelő uraságok a rendelés feladása előtt már megtudhatják a kívánt cikkek árait.

(48)

9-12

Bollmann M.
Bécsben

Rothethurmstrasse Nro. 31.

Mariahilferstrasse Nro. 91.

Mindennemű varrógépek legnagyobb raktára, leszállított arrak és egy évi jótállás mellett.

Kézi gépek 25 frttól föl 50 frtig. Képes árjegyzékek, kívánságra, bérmentve és ingyen küldetnek meg.

Ezenkívül minden nagyságu Gouffrir-gépek raktára.